

Utredning utökad digitalisering

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND	3
1.2	MÅL	3
1.3	VAD ÄR DIGITALISERING?	3
1.4	TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	3
2	FÖRSLAG	4
2.1	SAMMANSTÄLLNING	4
2.2	BESKRIVNING AV FÖRSLAGEN	6
2.2.1	<i>Standardiseringsarbete</i>	7
2.2.2	<i>Utländska meriter</i>	7
2.2.3	<i>Hantering av examenskrav</i>	7
2.2.4	<i>Utfärdande av examensbevis digitalt</i>	7
2.2.5	<i>Tillgängliggöra, bevara och verifiera examensbevis</i>	7
2.2.6	<i>Visualisering av studenternas studieprogression</i>	8
2.2.7	<i>Ordkontroller</i>	8
2.2.8	<i>Förenklad resultatrapportering och attestering</i>	8
2.2.9	<i>Direktlänkar i systemet</i>	8
2.2.10	<i>Sökfunktion för funktionalitet</i>	8
2.2.11	<i>Tangentbordsnavigering i examen</i>	8
2.2.12	<i>Individuella studieplaner forskarnivå</i>	9
2.2.13	<i>Studieuppehåll och stöd för beslut</i>	9
2.2.14	<i>Påminnelsetjänster för studenter</i>	9
2.2.15	<i>Informationsmodell</i>	9
3	INITIATIV MED UHR	9
3.1	ANTAGNINGSSYSTEMET NYA	9
3.2	VALIDERING	10
4	PÅGÅENDE INITIATIV	10
5	NÄSTA STEG	11

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den här utredningen har initierats utifrån den fastställda strategin för Ladok 2019-2024. I strategin står att Ladok ska vara ett effektivt, tillförlitligt och användbart stöd. Ladok ska också möjliggöra krav på uppföljning och informationsutbyte från regering och centrala myndigheter samt vara standard som system nationellt och en intressant samarbetspartner internationellt för utbyte av studentdata.

Ett av målen i strategin är att Ladok främjar digitalisering genom att:

- generera förslag till beslut och att ha stöd för automatisering i de processer som prioriteras av sektorn.
- skapa möjlighet till digital överföring till lokala bevarande system.
- utreda nya tekniska lösningar för att digitalisera lärosätenas studieadministration.

1.2 Mål

Målet med utredningen är att ta fram en prioriterad lista över lämpliga områden och idéer till lösningar för att utöka digitaliseringen och effektivisera stödet för utbildningsadministration som är framtagen senast Q4 2020. Förslagen kan sedan lyftas in i Ladokkonsortiets verksamhetsplan kommande år.

1.3 Vad är digitalisering?

Enligt wikipedia är digitalisering:

Digital transformation, det vill säga genomgripande verksamhetsomvandling i samband med ökad användning av modern informationsteknologi. Samhällen, organisationer och branscher kan digitaliseras genom fortsatt övergång till informationssamhället. Syftet kan vara att ersätta pappersblanketter, att automatisera manuella rutiner, att rationalisera bort administrativa arbetsuppgifter, distributionsled, resor och yrken samt att kunna erbjuda förbättrad informationsförsörjning och tillgänglighet oavsett tid och plats. Denna verksamhets- eller processdigitalisering innefattar ändrade arbetsmetoder, organisationsprocesser, affärsmodeller, samhällsstrukturer och kompetenskrav.

1.4 Tillvägagångssätt

Förslag på aktiviteter har samlats in från lärosätena via mailutskick samt internt inom Ladokkonsortiet. Tanken var att samla representanter från lärosätena för att diskutera förslagen och få stöd i att prioritera dem. Då det inte är möjligt att samla många personer samtidigt under 2020 pga Coronaepidemien avslutas utredningen istället med en prioriterad lista på förslag.

2 Förslag

2.1 Sammanställning

Följande aktiviteter har identifierats som möjliga för att främja digitaliseringen inom utbildningsadministration. De beskrivs mer utförligt i kommande avsnitt.

Aktivitet	Beskrivning	Nytta
1 Standardiseringsarbete	Ladokkonsortiet deltar fortsatt i nationellt och internationellt standardiseringsarbete via samarbeten som t. ex. SIS och IMS Global.	Genom att delta i standardiseringsarbetet har vi möjlighet att påverka befintliga och kommande standarder. Gemensamma standarder möjliggör bättre möjligheter för integrationer och samarbeten mellan olika parter, samt även större möjlighet att sätta press på leverantörer av olika system. Detta är en förutsättning för lärosätenas digitalisering.
2 Utländska meriter	Ladokkonsortiet utvecklar stöd för att ta in utländska Emrexmeriter som "Annan merit" i Ladok som underlag för tillgodoräknanden/bevisutfärdande.	Handläggare av tillgodoräknande kan se de utländska meriterna direkt i Ladoks gränssnitt. Dessutom uppfylls Erasmus-samarbetets krav på att föra över resultat digitalt mellan lärosäten (Erasmus without papers).
3 Hantering av examenskrav	Ett gränssnitt för administratören där det är möjligt att bygga upp examenskrav dvs vilka krav som krävs för lärosätenas olika examen.	Minska manuell hantering och ge stöd vid granskning av utfärdande av examensbevis genom bättre systemkontroll och tydligare gränssnitt. Innebär också bättre uppföljningsmöjligheter utifrån kurser som ingår i examen.

4 Utfärdande av examensbevis digitalt	Systemet kontrollerar examenskraven och ger förslag på examensbevis till handläggaren som granskar, signerar och utfärdar digitalt. Examensbeviset tillgängliggörs för studenten.	Examensbevis når studenten snabbare, minskar monotona arbetsuppgifter och minskar manuell handpåläggning.
5 Tillgängliggöra, bevara och verifiera examensbevis	Gemensam databas på nationell nivå som tillhandahåller alla utfärdade examensbevis digitalt. Det pågår ett initiativ inom ITCF kring detta.	Minskad pappershantering, enhetlig hantering, ökad säkerhet och bättre tillgänglighet.
6 Visualisering av studenternas studieprogression	Studenten skall lätt kunna följa sin väg och framsteg mot examen, dvs vilka kurser och examenskrav är uppfyllda och vilka är kvar att uppfylla. När kraven för examen är uppfyllt får studenten en notifiering om att det går att ansöka om examen.	Studenten kan själv följa sin progression och vet när ansökan kan lämnas in. Minskat antal frågor till handläggare.
7 Ordkontroller	En databas byggs upp med "olämpliga" ord och fraser och kontroll görs mot databasen vid spara på resultatnoteringar och i anteckningsfält. Om något ord eller fras matchar ges en varning och en upplysning om att det är offentliga uppgifter användaren vill spara.	Förhindra att olämpliga ord och fraser läggs in i Ladok och därmed kommer ut till studenter och personal.
8 Förenklad resultatrapportering och attestering	Ta fram en mobilanpassad, förenklad resultatrapportering och attestering för enskilda studenter för att möjliggöra för lärare att rapportera och attestera resultat via mobilen.	Underlättar lärarnas och examinatorns arbete genom att möjliggöra förenklad resultatrapportering och attestering.
9 Direktlänkar i systemet	Möjlighet att göra direktlänkar till olika delar i systemet (tex enpersonsrapportering) för	Underlättar användandet av Ladok för sällananvändare och kommunikationen mellan administratörer och lärare.

	att förenkla kommunikationen mellan administratör och lärare.	
10 Sökfunktion för funktionalitet	Möjlighet att söka efter funktioner i Ladok för att minska antalet sidvisningar i systemet.	Effektiviserar sökandet i Ladok.
11 Tangentbordsnavigering i examen	Flödet från mina ärenden till examen eller tillgodoräknande bör kunna effektiviseras så att det går att hantera via tangentbordsnavigering.	Effektiviserar examensflödet för administratörer och minska antalet musklick.
12 Individuella studieplaner forskarnivå	Utveckla stöd i Ladok för att ta fram, ändra och följa individuella studieplaner för forskarstudenter. Påminnelser vid uppdateringsbehov ska också kunna gå ut. Stödet är integrerat i Ladok och innehåller till viss del styrda fält, dvs inte bara fritext.	Förenklad administration av forskarutbildning, bättre möjligheter för forskarstudenter att följa progression i studieplanen samt enklare att följa upp forskarutbildning.
13 Studieuppehåll och stöd för beslut	Möjlighet till att ansöka om studieuppehåll via Studentgränssnittet. Ansökan resulterar i ett ärende som hanteras av en handläggare.	Förenklad administration för studenter och administratörer genom självservice.
14 Påminnelse-tjänster för studenter	Påminnelse-tjänster till studenterna om att det är dags att registrera sig på kurs eller när det är dags att anmäla sig till tentamen.	Förenklar för studenterna, minskar risken att de missar kurser och tentor och leder till mindre administration för lärosätena.
15 Information smodell	En informationsmodell över de event som Ladok publicerar som beskriver objekten, dess attribut och objektens relation till varandra.	Underlättar för integratörer på lärosätena att förstå hur man bygger integrationer med Ladok och lokala system.

2.2 Beskrivning av förslagen

2.2.1 Standardiseringsarbete

För närvarande är Ladokkonsortiet representerat i olika kommittéer inom SIS samt IMS Global för att kunna påverka de standarder som finns för informationsutbyte så att de täcker omfattar den information som behövs för högre utbildning. Gemensamma standarder för informationsutbyte underlättar möjligheter för system att integrera med varandra och lärosätena kan ställa krav på leverantörer av olika system att följa standarder. Bättre möjligheter att integrera mellan olika system är en förutsättning för lärosätenas digitalisering. Ladokkonsortiet bör fortsätta att delta i dessa forum och även undersöka om det finns fler samarbeten kring standarder för informationsutbyte att delta i.

2.2.2 Utländska meriter

Under 2020 ersätts den tidigare Emrexlösningen som använt Ladokping, genom att Emrex implementeras i Ladok. I den lösning som byggs nu hämtas utländska meriter in som en pdf och det medför ett stort manuellt arbete för handläggare av tillgodoräkningen. Genom att bygga ut lösningen kan utländska meriter hämtas in som vidimerad annan merit i Ladok. Lärosätet ser meriten och dess ursprung direkt i Ladoks gränssnitt och kan därefter genomföra ett tillgodoräkande. Genom denna lösning skapas ett smidigt stöd för att uppfylla kravet inom Erasmussamarbete att hantera meriter digitalt (Erasmus without papers).

2.2.3 Hantering av examenskrav

Idag ansöker studenten om examen och därefter kontrolleras manuellt om kraven för examen är uppfyllda. Om examenskraven läggs in i Ladok kan systemet kontrollera om studenten uppnått kraven (se 2.2.4). Grunden finns redan i Ladok i programplanerna, det som krävs är att knyta ihop allt material och komplettera med ytterligare funktionalitet.

2.2.4 Utfärdande av examensbevis digitalt

När examenskraven finns i Ladok (se 2.2.3) kan förslag på examensbevis tas fram automatiskt för de studenter som uppfyller examenskraven. Efter att en ansökan om examen inkommit görs en kontroll om det krävs manuell handläggning av ansökan eller ej. Varje lärosäte kan då själv bestämma vilka typer av utbildningar som måste hanteras manuellt.

- a. Om det inte krävs manuell handläggning utfärdas examensbeviset direkt och examenshandläggaren får en notifiering om att beviset ska signeras.
- b. Examenshandläggaren har möjlighet att granska beviset innan signering.
- c. Om det krävs manuell handläggning skapas ett ärende och examenshandläggaren utfärdar och signerar examen digitalt.

Nästa steg skulle kunna vara att systemet utfärdar bevis utan granskning av handläggaren.

2.2.5 Tillgängliggöra, bevara och verifiera examensbevis

Det pågår en projekt inom lärosätenas IT-chefsnätverk (ITCF) för att ta fram en gemensam lösning till alla lärosäten för att skapa och tillgängliggöra digitala

examensbevis till studenten, ge studenten möjlighet att dela ett verifierbart examensbevis med tredje part samt att e-arkivera digitala examensbevis.

2.2.6 Visualisering av studenternas studieprogression

Idag ser studenten enbart den del av utbildningen som är avklarad inte vad den har kvar för att uppnå examen. Genom att visa vilka kurser och examenskrav som är uppfyllda och vilka är kvar att uppfylla kan studenten själv lätt följa sin väg och framsteg mot examen. När kraven för examen är uppfyllda blir studenten notifierad om att det går att ansöka om examen.

2.2.7 Ordkontroller

Uppgifterna i Ladok är offentliga handlingar och det är olyckligt om olämpliga ord används på resultatnoteringar och i anteckningsfält och kommer ut till studenter och personal. En databas byggs upp med olämpliga ord och fraser och kontroll görs mot databasen vid spara. Om något ord eller fras matchar ges en varning och en upplysning om att det är offentliga uppgifter användaren vill spara men det går att välja att spara uppgifterna ändå. Första steget i arbetet skulle kunna vara att en informationsruta läggs in på alla ställen detta är aktuellt att alla anteckningar är offentliga handlingar och studenterna kan ta del av dem vid begäran om utlämning.

2.2.8 Förenklad resultatrapportering och attestering

Det finns önskemål från lärare att kunna rapportera och attestera resultat via mobil och surfplatta. Ladoks gränssnitt är inte mobilanpassat och det är svårt att använda på andra plattformar än datorer. Därför behövs en mobilanpassad, förenklad resultatrapportering för enskilda studenter (i första hand) för att möjliggöra för lärare att rapportera och attestera resultat via mobilen. Hantering av stora grupper av studenter görs fortsättningsvis bäst i det befintliga gränssnittet.

2.2.9 Direktlänkar i systemet

När en administratör ber en sällananvändare att utföra en arbetsuppgift i Ladok är det svårt att hänvisa till en enskild funktion i systemet. Det finns behov av att kunna skicka en direktlänk till sällananvändaren så att den hittar rätt i systemet.

2.2.10 Sökfunktion för funktionalitet

Idag klickar man runt flera gånger och letar efter funktioner i menyn, användarna behöver kunna hitta rätt funktion snabbare. Det behövs en sökmöjlighet för att hitta funktioner i Ladok och minska antalet sidvisningar i systemet.

2.2.11 Tangentbordsnavigering i examen

Examensadministratörerna upplever att det krävs många klick för att hantera en examen och det går inte att hantera flödet hela vägen via tangentbordet. Det har skapat en besvärlig arbetssituation för examenshandläggarna. Flödet från mina ärenden till examen eller tillgodoräknande effektiviseras så att det går att hantera via tangentbordsnavigering.

2.2.12 Individuella studieplaner forskarnivå

Utveckla stöd i Ladok för att ta fram, ändra och följa individuella studieplaner för forskarstudenter. Påminnelser vid uppdateringsbehov ska också kunna gå ut. Stödet är integrerat i Ladok och innehåller till viss del styrda fält, dvs inte bara fritext. Omfattning av stödet i Ladok och hur det ska integrera med befintliga lösningar på lärosätena behöver utredas.

2.2.13 Studieuppehåll och stöd för beslut

För att förenkla hanteringen av studieuppehåll bör studenten kunna ansöka om studieuppehåll via studentgränssnittet och där även kunna ladda upp bilagor för att styrka skäl. Ansökan kan då hanteras som ett studentärende av en handläggare och studieuppehållet läggs in på studenten i studiedeltagande. För att kunna stödja hela processen rörande studieuppehåll behöver möjlighet till beslut utvecklas i Ladok.

2.2.14 Påminnelsetjänster för studenter

Det förekommer frekvent att studenter missar att registrera sig på kurser eller anmäla sig till tentamen. Det skapar frustration för studenterna som riskerar att tappa sin plats på utbildningen och merarbete för administratörer på lärosätena. Påminnelsetjänster från studentgränssnittet till studenten när den behöver agera sparar tid och underlättar för studenterna.

2.2.15 Informationsmodell

När lärosätena ska bygga integrationer med Ladok är det svårt att förstå informationen i de event som Ladok publicerar. För att underlätta för integratörer på lärosätena vill man ha en informationsmodell över de event som Ladok publicerar. Informationsmodellen bör innehålla information om objekten, dess attribut och objektens relation till varandra.

3 Initiativ med UHR

3.1 Antagningssystemet NyA

Följande förbättringar har identifierats i integrationen mellan Ladok och antagningssystemet NyA.

Studentregistret

Det är viktigt att studentinformationen i Ladok är korrekt och uppdaterad. För att möjliggöra det krävs snabb support och felsökning av integrationen mot Folkbokföringen (Navet). Ladok och antagningssystemet NyA delar identitetsinformation i ett studentregister. Registret är idag tätt knutet till NyA, vilket innebär att utveckling, felsökning och support är beroende av UHRs personal och budget. Såväl förvaltningen av som informationshanteringen i register behöver tydliggöras. Ambitionen är att få till stånd dels en gemensam

förvaltning av studentregistret och dess integration med Navet och en fungerande verksamhetsprocess, där dubbeletableringar i möjligaste mån undviks eller snabbt åtgärdas. Lärosätena, som är såväl Ladoks som NyAs uppdragsgivare, ska kunna förvänta sig en smidig hantering av studenternas uppgifter.

Förbättringar för kurs inom program.

Hantering idag är arbetskrävande i Ladok och för NyAs produktionsansvariga. Visionen är att när en student vill söka inom program i NyA så hämtas informationen om studentens studieplan från Ladok momentant (istället för att informationen lagras i NyA i förväg, mycket skickas som inte används, informationen inte alltid aktuell).

Loggning och övervakning

Det behövs bättre loggning/övervakning/felsökning/stöd till Ladoksupporten vad gäller integrationen mellan Ladok och NyA. Det är svårt att felsöka idag då tex meriter eller antagningar fastnar på vägen och inte kommer fram.

3.2 Validering

Flera lärosäten har efterfrågat stöd för validering. Universitets- och högskolerådet (UHR) hade under 2018 ett utvecklingsprojekt för att bygga systemstöd för validering av Reell kompetens för såväl behörighet som tillgodoräknanden: Reko-Valda. Valda består sedan tidigare av följande två delar:

- Valda för Lärarlyftet II (LL-Valda) stödjer validering av kunskaper för tillgodoräknande inom Lärarlyftet II.
- Valda för Yrkeslärarprogrammet (YRK-Valda) stödjer validering av yrkeskunskaper i samband med antagning till Yrkeslärarutbildningen.

Dubblering av funktionalitet är inget som eftersträvas. Ladokkonsortiet bevakar därför utvecklingen rörande Reko-Valda. Om projektet slutförs och systemet kan tas i bruk av lärosäten byggs en integration för att hämta in ett eventuellt utfall av valideringen som ”annan merit”, vilket sedan kan ligga till grund för exempelvis tillgodoräknande i Ladok.

4 Pågående initiativ

Det pågår flera digitaliseringsinitiativ inom högskolesektorn. Dessa bör bevakas och kan leda till aktiviteter i anknytning till Ladok.

- Verifiering av utfärdade (examens)bevis, se 2.2.5. En utredning pågår inom ITCF.
- Utredning om gemensam lösning för Studieavgiftshantering. Utredningen bedrevs inom ITCF.
- Pilotprojekt chatbot. Högskolan Väst och Chalmers har ett pågående initiativ tillsammans med Amazon.
- Europeiskt projekt om digitala meriter DigiRec
<https://www.nuffic.nl/en/subjects/digirec/>

- CSN använder idag LadokPing som ett viktigt komplement för att hämta uppgifter om pågående studier. LadokPing bygger på gammal teknik och är under avveckling. CSN ska under 2020 bygga en egen integration mot Ladok som går mot de nya delarna av Ladok (LadokExtra) för att hämta uppgifterna.

Några pågående digitaliseringsinitiativ inom Ladokkonsortiet är:

- Underlätta export till bevarandesystem från Ladok. Diskussioner mellan Ladokkonsortiet och lärosätenas arkivariénätverk pågår.
- Integration mellan studentmobilitetssystem och Ladok i LIS-adaptern.

5 Nästa steg

När det är möjligt att samla representanter från lärosätena bör dessa förslag diskuteras och ett förslag på prioritering av dem tas fram. Förslagen från denna utredning kommer att finnas med som underlag inför framtagandet av Ladokkonsortiets verksamhetsplan under kommande år.